

2025 Matka-ajon kohteen 17 Käyntikortti

Osallistujan nimi: _____ e-mail: _____

Moottoripyörän merkki: _____ tyyppi: _____ vm. _____

Milloin kohteella käyty: _____

Päijät-Häme Hartola

on kunta joka sijaitsee Päijät-

Hämeen maakunnassa, tarkemmin

Itä-Hämeessä. Hartolan naapurikuntia

ovat Heinola, Joutsa, Luhanka,

Pertunmaa ja Sysmä. Lähimmät kaupungit ovat Heinola, Lahti, Jyväskylä ja Mikkeli.

Kunnassa asuu 2 519 ihmistä ja sen pinta-ala on 675,48 neliökilometriä josta 132,67 neliökilometriä on vesistöjä. Väestötiheys on 4,64 asukasta/km². Hartolassa on kaikkiaan 112 järveä, joista suurimmat ovat Jääsjärvi, Rautavesi ja Salajärvi sekä pinta-alan, syvyyden, että rantaviivan pituuden mukaan arvioituina - vain näiden kolmen järven keskinäinen järjestys vaihtelee.

Ruotsin kuningas Kustaa III julisti Hartolan itsenäiseksi kirkkoherrakunnaksi 31. elokuuta 1784. Hän nimesi pitäjän kruununprinssin mukaan Kustaa Adolfin pitäjäksi. Kunta ”julistautui” kuningaskunnaksi 1987 valtuustopäätöksellä ja otti käyttöön statuksensa Kustaa Adolfin muistoksi. Kotuksen mukaan *Gustav Adolfs* on kunnan ruotsinkielinen nimi mutta Tilastokeskus ei nimeä tunne Valtioneuvoston kanslian vuoden 2019 kuntien erikielisten nimien listaus mukailee Kotuksen linjaa ja pitää nimeä virallisena.

Kunnassa on vain yksi taajama (Hartolan kirkonkylä) ja siellä asuu n. 55 % Hartolalaisista.

Hartolan pitäjänruoiksi nimettiin 1980-luvulla Kustavuksen paisti, suolakala, röpörieska ja ohrapippo, talkkunavelli, sahti ja kotikalja.

Käyntikohte:

Hartolan kirkko

Keskustie 55

Tila valokuvalle

Hartolan kirkko

Kirkko on rakennettu graniitista 1911–1913 ja sen on suunnitellut kirkkoarkkitehti Josef Stenbäck, joka myös urakoitsi kirkon.

Tyyliään kirkko edustaa kansallisromantiikkaa, mutta siinä on myös uusgotiikan ja jugedin vaikutteita. Tilaratkaisuna on lyhyt ja leveä kirkkosali eli niin sanottu saarnakirkko, joka on myös tyyppillinen aikakautensa edustaja. Sisäkatossa on koristemaalauksin tehostetut ruoteilla jäsenetyt holvit. Josef Stenbäck suunnitteli myös alttaritauluna olevan lasimaalauksen "Teidän edestänne", jossa Jeesus kuvataan ristillä kahden enkelin ympäröimänä.

Lasityön on tehnyt Heinrich Schifers Bremerhavenista Saksasta.

Kirkon taontatyöt on tehnyt raahelainen Fredrik Westman.

Kirkon kellotorniin siirrettiin van-

hasta kirkosta kellot, joista suurempi oli hankittu vuonna 1865 ja pienempi Pietarista 1829. Pienen kellon rikkouduttua hankittiin kesällä 2007 uusi kello Juutilan valimosta Kaavilta. Hartolan kirkko on nykyisin myös ns. tiekirkko.

Hartolan vanhin kirkko mainitaan kirjallisesti ensi kerran 1398, mutta rakennuksesta ei ole jäänyt muuta kuin perimätieto sen olinpaikasta Jääsjärven ja Rautaveden välisellä kannaksella. 1540 mainitaan Hartolassa olleen Sysmän kappeli. Tuolloin Hartolasta käytettiin Koskipää nimeä.

1600 luvun lopulla rakennettu kirkko oli puinen ristikirkko, jonka mestarina toimi muuan Daniel Juhonpoika. Tämä kirkko purettiin vasta 1928 jolloin se siirrettiin Pertunmaalle kirkon rakennustöitä varten. Kirkon paikalla Koskipääntien ja Kaikulantien risteyksessä on muistokivi. Vanhan kirkon, 1896 valmistuneet Kangasalan urkutehtaan valmistamat urut siirrettiin uuteen kirkkoon. Tämän alkuaan 15-äänikertainen soitin uudistettiin 1961 ja äänikertojen määrää lisättiin 19+1 äänikertaan.

Kirkon katto uusittiin 1950- ja 1960-luvuilla vesivahinkojen takia: vanhat betonipaanut vaihdettiin kuparikattoon. Kirkko kuivatettiin ja maalattiin uudelleen sisältä professori Esko Järventauksen suunnitelmien mukaan. Kirkko vihittiin uudelleen käyttöön 1966.

Kirkko korjattiin vuonna 2013 arkkitehti Virpi Tervosen suunnitelmien mukaan. Korjauksen yhteydessä kirkon kuorin lattia palautettiin alkuperäisen kaltaiseksi punaharmaaksi salmiakkikuvioiseksi betonilaataksi. Alttarin yläpuolelle siirrettiin jo vanhassa kirkossa ollut kattokruunu. Lisäksi takaosaan rakennettiin yleisöwc ja sen kanssa symmetrisesti varasto.

